

Forslag

til

Lov om ændring i lov om almindelig arbejderbeskyttelse og i lov om arbejderbeskyttelse indenfor handels- og kontorvirksomhed (unge personers søndagsarbejde i bagerier og budtjeneste om søndagen m. v.).

Fremsat den 9. december 1955 af *socialministeren*.

§ 1.

I lov nr. 226 af 11. juni 1954 om almindelig arbejderbeskyttelse foretages følgende ændringer:

Til § 44.

I 2. pkt. indføres „5“ mellem „4“ og „13“, og „14“ mellem „13“ og „15“.

Til § 68.

Stk. 3 affattes således:

„De beløb, der i henhold til foranstående bestemmelser tilkommer maskinsynsmanden eller stedfortræderen, udbetales ham af vedkommende kommune, efter at kommunalbestyrelsen har gennemgået opgørelsen i overensstemmelse med regler fastsat af socialministeren. Sognekommunerne får ved årsregnskabet afslutning beløbene refunderet af amtskommunen, der atter får sin udgift dækket af statskassen. Samme regel gælder for købstadkommuner på Bornholm. De øvrige købstadkommuner får ved årsregnskabet afslutning de omhandlede beløb refunderet direkte af statskassen. Udgiften til den i § 65, stk. 2, omhandlede

protokol samt maskinsynsmandens nødvendige portoudgifter refunderes efter tilsvarende regler.“

§ 2.

I lov nr. 227 af 11. juni 1954 om arbejderbeskyttelse indenfor handels- og kontorvirksomhed foretages følgende ændring:

Til § 21.

Paragraffen affattes således:

„Stk. 1. Den adgang, som § 14, stk. 2, og § 15 giver til i et vist omfang at lade arbejde udføre på søn- og helligdage, omfatter ikke personer under 18 år.

Stk. 2. Dog er det tilladt personer under 18 år på søn- og helligdage

- a) at udføre budtjeneste og
- b) at deltage i arbejde i butikker m. v. i den tid, i hvilken det ifølge lukkelovgivningen er tilladt at holde dem åbne for ekspedition på søn- og helligdage, samt i den tid, der medgår til tilrettelægning og oprydning.

Stk. 3. De unge skal dog altid have et samlet ugentligt fridøgn.“

Bemærkninger til lovforslaget.

Lovforslaget tilsigter

- 1) at give lærlingene adgang til at deltage i søn- og helligdagsarbejde i bagerier og konditorier;
- 2) at give personer under 18 år adgang til at udføre budtjeneste på søn- og helligdage, samt

- 3) at genindføre amtsfondens forskudsvise refusion af sognekommunernes udgifter til maskinsynsmændenes honorarer.

Bemærkninger til de enkelte paragraffer.

ad § 1.

Til § 44 i lov om almindelig arbejderbeskyttelse.

Efter lov om almindelig arbejderbeskyttelse er søn- og helligdagsarbejde med ganske enkelte undtagelser forbudt for unge mennesker under 18 år indenfor lovens område, medens et tilsvarende forbud ikke fandtes i bageriloven,

Regeringen har ment at burde genindføre den efter bageriloven gældende bestemmelse, således at den samme undtagelse fra arbejdsforbudet på søn- og helligdage, som nu gælder for voksnes arbejde i brødfabrikker, brød- og kagebagerier samt konditorier, jfr. lovens § 34, stk. 2, nr. 14, kommer til at gælde for personer under 18 år, idet henvisningen til § 34, stk. 2, nr. 14, optages i lovens § 44, der indeholder forbudet mod unges søn- og helligdagsarbejde. Regeringen har herved også lagt vægt på det betænkelige ved at opretholde regler, hvis tilstedeværelse kan virke hæmmende på tilgangen til faget og uddannelsen af fagets lærlinge.

Om den ændring af § 44, hvorved nr. 5 indføres (unge personers budtjeneste på søn- og helligdage) henvises der til bemærkningerne ad § 2.

Til § 68 i lov om almindelig arbejderbeskyttelse.

Ifølge § 68, stk. 3, i lov om almindelig arbejderbeskyttelse skal de beløb, som tilkommer en kommunal maskinsynsmand (honorarer samt befordringsgodtgørelse og dagpenge for deltagelse i vejledningsmøder), udbetales ham af statskassen gennem vedkommende kommune. I forarbejderne til denne lovbestemmelse anføres det, at reglen svarer til fabriklovens § 35, stk. 9, hvorefter kommunerne har pligt til at udbetale maskinsynsmændene de beløb, der tilkommer dem, og derefter får de udlagte beløb fuldtud godtgjort af statskassen.

Imidlertid omhandlede den fremgangsmåde, der var angivet i fabriklovens § 35, stk. 9, alene maskinsynsmændenes dagpenge, befordringsgodtgørelse og udgifter til protokoller, medens afholdelsen af honorarerne var omfattet af en speciel regel i lovens § 35, stk. 5. Efter denne regel var det også kommunerne, der forskudsvis skulle udrede beløbene, men således at sognekommunerne samt købstadkommunerne på Bornholm ved årsregnskabsafslutning fik disse beløb erstattet af amtskommunen, der atter fik sin udgift dækket af statskassen, medens de øvrige købstadkommuner fik beløbene dækket direkte af statskassen.

Efter at reglerne i de nye arbejderbeskyttelseslove

den 1. april 1955 er trådt i stedet for fabriklovens regler, er det ikke længere i loven pålagt amtskommunerne at yde den hidtidige bistand ved udbetaling af maskinsynsmændenes honorarer, uden at det ses, at nogen ændring i den hidtidige ordning har været tilsigtet. Der knytter sig imidlertid væsentlige administrative fordele til amtskommunens medvirken — det er således lettere for amtskontoret end for ministeriet at samle kommunernes regnskaber og om fornødent forhandle med de enkelte kommuner — og det foreslås derfor at genindføre den refusionsordning, der gjaldt indtil den 1. april 1955.

Da det har vist sig, at amtskommunerne i en række tilfælde i praksis har ydet forskudsvis refusion ikke alene af maskinsynsmændenes honorarer, men også af befordringsgodtgørelse og dagpenge samt udgifter til protokoller, foreslås det endvidere, at § 68 ændres således, at den nævnte refusionsordning fremtidig finder anvendelse med hensyn til alle de udgifter, der er forbundet med maskinsynsmændenes virksomhed.

ad § 2.

Til § 21 i lov om arbejderbeskyttelse indenfor handels- og kontorvirksomhed.

Medens børn og unge mennesker efter den tidligere gældende lovgivning kunne udføre budtjeneste på søn- og helligdage, er der hverken indenfor den almindelige arbejderbeskyttelseslov eller i lov om arbejderbeskyttelse indenfor handels- og kontorvirksomhed adgang for unge personer til at udføre budtjeneste på søn- og helligdage. Selvom regeringen må finde det naturligt, at de unges søn- og helligdagsfrihed nyder stærkere beskyttelse end de voksnes, således at de unge som overvejende hovedregel kan holde fri på den almindelige egentlige fridag, søndagen, samt på helligdagene, har man dog ment det forsvarligt indenfor begge de nævnte loves område påny at give unge personer adgang til at udføre budtjeneste på disse dage.

Ved ændringen foreslås § 21 i loven om arbejderbeskyttelse indenfor handels- og kontorvirksomhed delt i 3 stykker, således at hovedreglen for de unges søn- og helligdagsarbejde (nuværende 1. pkt.) indeholdes i stk. 1., og undtagelserne — herunder budtjenesten — opregnes i stk. 2.; stk. 3. er enslydende med paragraffens nuværende 3. pkt.

Indenfor den almindelige arbejderbeskyttelseslovs område foreslås den tilsvarende ændring gennemført ved i § 44 at optage en henvisning til lovens § 34, stk. 2, nr. 5 (voksnes adgang til budtjeneste på søn- og helligdage).